

Ook in de niet-cliëntgebonden functies worden medewerkers geconfronteerd met fysieke belasting. TNO Arbeid heeft op basis van de geldende gezondheidkundige normen een beoordeling gemaakt van de fysieke belasting bij deze functies in vijf ggz-instellingen. Hieruit blijkt dat op alle afdelingen sprake is van handelingen met (sterk) verhoogde gezondheidsrisico's, zoals lang in dezelfde houding werken of zwaar tillen, duwen en trekken. De convenantspartijen hebben op basis van dit onderzoek besloten Praktijkrichtlijnen op te stellen voor de niet-cliëntgebonden functies.

B Bijlage 2: Praktijkrichtlijnen Fysieke Belasting voor niet-cliëntgebonden activiteiten

Inleiding

Uit het onderzoek van TNO Arbeid* blijkt dat de gezondheidkundige risico's in de niet-cliëntgebonden functies vragen om maatregelen. TNO Arbeid heeft voor de verschillende afdelingen aangegeven hoe deze risico's teruggebracht kunnen worden, zodat er geen sprake meer is van verhoogde gezondheidsrisico's.

Op basis van dit onderzoek hebben de convenantspartijen Praktijkrichtlijnen opgesteld voor de niet-cliëntgebonden functies. In deze Praktijkrichtlijnen wordt onderscheid gemaakt tussen 'groene', 'gele' en 'rode' beoordelingen. Bij een rode beoordeling wordt niet voldaan aan de minimale eisen en is er sprake van een ernstig gezondheidsrisico. In dat geval dienen direct maatregelen genomen te worden. Ook bij een gele beoordeling is de situatie niet optimaal: er is sprake van gezondheidsrisico's en er dienen maatregelen genomen te worden. Bij een groene beoordeling is er geen sprake van gezondheidsrisico's en is de situatie aanvaardbaar. Door het volgen van de Praktijkrichtlijnen kunnen instellingen gezondheidsrisico's aan het houdings- en bewegingsapparaat zoveel mogelijk voorkomen.

In het convenant is afgesproken dat de groene Praktijkrichtlijnen geïmplementeerd moeten worden. In de meeste gevallen kunnen maatregelen getroffen worden zodat een groene beoordeling bereikt wordt. In een aantal gevallen echter zullen op grond van de stand der techniek (nog) geen geschikte maatregelen genomen kunnen worden. In die situaties dient in ieder geval een gele beoordeling bereikt te worden.

* 'Stand der Techniek' integraal onderzocht, TNO-LOCOfmotion, Hoofddorp 2001

In de Praktijkrichtlijnen* wordt voor elke afdeling beschreven wat de werkzaamheden zijn die het meest voorkomen en welke onveilige handelingen hierbij op kunnen treden. Vervolgens wordt aangegeven met welke maatregelen een veilige (groene) situatie bereikt kan worden of - als dit op korte termijn niet mogelijk is - een situatie met een beperkt risico (gele situatie). Eerst is gekeken of een bronaanpak mogelijk is. Wanneer dit niet het geval is, wordt aangegeven hoe door middel van hulpmiddelen of door het beperken van de taakduur het gezondheidsrisico beperkt kan worden. Deze maatregelen maken deel uit van de Praktijkrichtlijnen. Er zijn Praktijkrichtlijnen die op meerdere afdelingen van toepassing zijn (zie kader algemene Praktijkrichtlijnen) en er zijn specifieke Praktijkrichtlijnen die gelden voor een afdeling. Niet voor alle situaties zijn Praktijkrichtlijnen gegeven. Dit betekent dat instellingen eventueel zelf moeten bedenken welke andere maatregelen genomen kunnen worden om de gezondheidsrisico's zoveel mogelijk te beperken. In de aparte uitgave 'Praktijkrichtlijnen fysieke belasting voor de ggz' vindt u per afdeling een aantal aanbevelingen.

Algemene Praktijkrichtlijnen

- De Praktijkrichtlijn voor regelmatig tillen is <12 kg. Wanneer er sprake is van tillen in combinatie met een ongunstige houding ligt de grens (veel) lager.
- De Praktijkrichtlijn voor het duwen/trekken van karren, containers, tilliften, etc. is 20 kg (groen/geel).

Om te beoordelen of de duw-/trekkracht boven de 20 kg komt, kunt u de volgende vijf vragen beantwoorden. Als alle vragen met 'ja' beantwoord kunnen worden, zal de benodigde kracht in de meeste gevallen in de veilige zone vallen.

- Heeft het object goede en soepel lopende wielen?
  - Hebben de wielen een doorsnede van 12 cm of groter?
  - Is het totaalgewicht van het object kleiner dan 300 kg?
  - Kan overal over egale en horizontale vloeren gereden worden?
  - Zijn gedurende de hele transportweg drempels afwezig?
-
- De Praktijkrichtlijn voor het werken in een ongunstige houding is maximaal 1 uur (indien de romp niet meer dan 30 graden gebogen is). Indien de romp meer dan 30 graden gebogen is, geldt een maximale duur van 1 minuut (statische belasting).
  - De Praktijkrichtlijn voor reiken (en tillen) van lichte gewichten (2-3 kg) is een maximale reikafstand van 50 cm (uitgaande van maximaal 12 maal reiken per uur) en zoveel mogelijk tussen schouder en heuphoogte.

---

* zie hiervoor de aparte uitgave 'Praktijkrichtlijnen fysieke belasting voor de ggz'